



TEDNIK ZA VSE

Izhaja vsak četrtek.

V Ljubljani, dne 13. decembra 1934.

Leto I. Štev. 2.

Mesečna naročnina Din 4.—. Za inozemstvo Din 8.—. Uredništvo in uprava se nahajata Moste, Tovarniška ul. 11.

Nekaj spominov na veliko poroko.

Ples arhimandrita v dvorni kapeli.

Par majhnih spominov dovolj jasno dokazuje vso ono nervoznost, ki je vladala ob poroki angleškega princa Jurija z grško princeso Marino, v westminsterskem okrožju. Dame in diplomatki so pozabili na temeljni cerkveni zakon, da sta pred božjim oltarjem kralj in narod enaka, in so se globoko poklonili, ko sta vstopili veličanstvi. Samo redki so se spomnili privilegija in so s povzdignjeno glavo sprejeli kralja in kraljico. Kraljevi svetniki so stali vzravnani v svojih originalnih uniformah, čeprav so večina izmed njih, že dolga leta, industrijalci ali finančniki, ne pa vojaki. Med njimi je stal Montague Norman, guverner angleške narodne banke. Resno je zrl pred se in ni opazil, da ima v svojem triogelniku še vedno listek od garderobe. Šele neki lakaj ga je neopazno opozoril na to.

Šopek lilij.

Tresoči glas ženina je izdajal njegovo notranjo vznemirjenost. Nevesta pa je očitno cele minute v nekem podzavestnem stanju sledila besedam Caunterburyskega nadškofa. Pozabila je tudi izročiti svoj

poročni šopek lilij prvi dvorni dami, da bi jo ta ne oviral pri izmenjavi poročnega prstana. Angleška kraljica je to v onem trenutku opazila. Sklonila se je h kralju ter ga opozorila na to. Ta je lahko potrepljal svojega sina po rami ter ga skušal opozoriti na to malenkost. Preteklo je nekaj trenutkov, predno je Kentski vojvoda razumel. Nato je vzel svoji nevesti šopek iz rok, ne da bi sam dobro vedel kaj početi z njim. Princ waleški je pa takoj razumel situacijo, prevzel je šopek ter ga položil na stopnico oltarja.

Zgodovinski robček.

Posebno svečana je bila poroka po grško-ortodoksnem obredu. V mali, belo drapirani dvorni kapeli

Buckinghamске palače so opravili obrede poroke metropolit Germanos, veliki arhimandrit Constantinidis in arhimandrit Fervos. „Služabnik božji Jurij bodi kronan za služabnico božjo Marino“. S temi besedami je spremljal nadškof tradicionalno trikratno kronanje. Med tem, ko je svečenik blagoslavljal vino, je princ waleški držal krono nad glavo ženina in princ Jurij grški nad glavo neveste. Trikrat sta srknila iz zlate čaše vino, predno sta podala roko cerkvenemu knezu ter v počasnem ritmu zaplesala z arhimandritom ples Izaije okrog oltarja. Sedaj šele, na poti k poročnemu banketu, je opazila nevesta, da že od jutra nervozno stiska v roki svilen robček. Ta robček je postal v tistem trenutku zgodovinski predmet, ki bo prišel v slovit muzej relikvij kraljeve rodbine v Londonu.

Škandal v plesni dvorani.

Napisal D. Doromat.

(Konec.)

Znani gospod Jegulja, prvak družbe in kralj modernega sveta, je sedel na parket ter si sezul čevlje in jih brez ugovora podal gospodu Fajonu, tujcu, ki ga nihče v

mestu ni poznal. Nato se molče dvigne ter odhiti skozi vrata.

In Priska? Ostala je prvi hip presenečena, kot vsi ostali, nato pa je s sovražnim pogledom ošinila

Fajona ter odhitela za svojim blamiranim zaročencem.

Tudi Fajon je zapustil dvorano, spremljan od radovednih pogledov plesalcev. Nihče izmed teh ni slutil, da je pravkar odigrani dogodek imel svoj začetek pred desetimi leti.

Takrat je bil Fajon uslužben pri nekem industrijskem podjetju v tujini. Pred njim je ležala še vsa karijera, ko se je nekega dne zapletel v dvoboj radi nekega dekleta. Njegov tekmeč je obležal na bojišču težko ranjen. Tedaj je bilo Fajonu na razpolago le dvoje: ječa ali beg. Odločil se je za zadnje. S seboj je mogel vzeti le par tisočakov in svojo lepo garderobo.

Sedaj je šel nasproti avanturam. Bližal se je zbirališču temnih eksistenc. V neki igralnici je pustil svoj denar, za kar mu je igralnica plačala vozni listek do prihodnjega mesta. V nekem boljšem hotelu je živel nekaj dni na kredit. Obupno si je prizadeval najti kako službo, a zaman. Prodajal je po vrsti uro, prstan, cigaretno dozo in končno tri obleke. Z izkupičkom je plačal hotelski račun ter se preselil v neki ljudski hotel, ki je nudil zavetišče delavcem, dvomljivim tipom. Tam so se zbirali prekupčevalci s kipi, slikarji aktov i. t. d. Tu je tudi spoznal Jeguljo, kot prodajalca slik. In Jegulja je tudi prodal za Fajona poslednje njegove obleke. Sedaj je ostalo Fajonu le to, kar je imel na sebi. Moral je iti še nižje, v prenočevališče za brezposelne. Tu je prebil tri tedne.

Nekega dne je srečal zopet Jeguljo, ki je bil videti silno prepaden. Njegova obleka je bila v slabem stanju, posebno čevlji, ki so jih samo vezalke še varovale razpada. Jegulja je popolnoma propadel.

Šla sta skupaj skozi mesto. Jeguljevi pogledi so često uhajali na Fajonove, še dobro ohranjene, čevlje. Kmalu je Jegulja pričel nago-varjati, naj mu posodi svoje čevlje samo za en dan, češ, da ima neki posel in da v svojih čevljih ne more iti. Fajon je to prošnjo, z ozirom na važnost čevljev, odklonil.

Bil je lep večer in Jegulja je predlagal, da prenočita v velikem parku, kjer je sigurno boljše, nego

v zadohli kolibi za brezposelne. Fajon je bil s tem zadovoljen. Našla sta primeren prostor pod nekim grmom, kjer je bilo zatišje. Fajon si je gornjo obleko položil pod glavo. Ko se je zjutraj prebudil, je opazil, da je njegov tovariš izginil... A z njim so izginili tudi njegovi čevlji. Vzel jih je Jegulja, a ni pustil niti svojih. To ni bila navadna tatvina, ampak strahopeten zločin nad Fajonom. Kaj naj počne sedaj brez čevljev? Denarja ni imel nič — to je bil konec! Upanja, da Jegulja prinese čevlje nazaj, ni imel skoro nobenega. Ob nastopajočem jutru je kazal Fajon kaj žalostno sliko. Mož brez čevljev v elegantni obleki. Tedaj začuje korake. Hitro pobere velik kamen ter ga skrije pod suknjo, hoteč za vsako ceno priti do čevljev. Starejši gospod se mu približa. Ko zagleda mladega moža brez čevljev, se prične iz vsega grla smejeti. Fajon je bil iznenaden. Toda, ko se je domislil svoje slike brez čevljev, je razumel gospodov smeh. Spustil je kamen na tla. Nato je tujemu gospodu potožil svojo smolo. Ta ga je pazljivo poslušal in mu obljubil pomoč. Čez pol ure se

je gospod vrnil s paketom pod pazduho. V paketu so bili lepi, novi čevlji. Fajon je skoro plakal od veselja. Stari gospod ga je povabil s seboj. Fajon se je končno enkrat do sitega najedel in se pošteno naspal.

Dotični gospod je bil konzul in je Fajonu dobil dobro službo.

Na vse to je mislil Fajon, ko je odhajal iz plesne dvorane. Dvakrat je bil od Jegulje okraden in obakrat zločinsko. Danes mu je vrnil eno, a ima še drugo — njegovo srečo.

Fajon se je odpravljaj nazaj pod tropsko sonce, kovčegi so bili pripravljani.

Stal je pri oknu svoje sobe ter zamišljeno zrl na nebo, po katerem so se podili oblaki, kakor njegove misli. Tedaj so se odprla vrata in Fajon se je ozrl. Med vrati je stala Priska. Molče sta si stala drug drugemu nasproti, dolgo, dolgo...

Šele čez teden dni se je Fajon vračal v tropske kraje. A ne sam! Z njim je odhajala tudi Priska, ki je medtem postala njegova žena.

Mary so ugrabili . . .

Izvirni roman „Rakete“. — Spisal Hinko H. R.

(2. nadaljevanje.)

Ura je bila že globoko čez polnoč. Rosenfischova palača je bila pogreznjena v globok sen. Vse je bilo tiho in mirno okrog palače. Le v Rosenfischovi pisarni je gorela še luč. On sam je sedel v svojem naslonjaču ter zrl srepo predse.

Po cesti, ki je držala proti Rosenfischovi palači sta hiteli dve osebi. Bila sta to doktor Bugovskij in Fred. Avto sta pustila na glavni cesti, ker sta vedela, da sredi noči Rosenfisch ne trpi ropota ob svoji palači.

Prispela sta do glavnih vrat, nato pa zavila na desno ter vstopila skozi majhna stranska vrata, ki so bila še odprta, v palačo. Po stopnicah sta se povzpela v prvo nadstropje, kjer so bila ena sama vrata. Skozi ta

vrata sta vstopila direktno v Rosenfischovo pisarno.

Ta se ni niti ganil, ko je zaslišal, da so se mala tapecirana vrata za njim odprla in zopet zaprla. Mogočni Rosenfisch je pričakoval ta obisk.

* * *

Žid Kohn je šel po stopnicah in dospel do nekih vrat, ki jih je previdno odprl. Vstopil je v precej veliko sobo, ki je bila skoro razkošno opriavljena. Na otomani ob steni je ležala mladenka in izgledalo je, da trdno spi.

Žid je pristopil k mladenki ter jo nekaj časa opazoval. — Še vedno se ni prebudila!, je dejal sam pri sebi.

Nato je izvlekel iz žepa majhno steklenico ter jo odmašil. Nagnil se je k mladenki ter ji pomolil steklenico pod nos. Mladenka se je komaj vidno zdrznila.

Žid je hitro spravil steklenico ter se stisnil v nasprotni kot sobe, odkoder je mogel opazovati mladenko,

Počasi je mladenka odprla oči in se ozrla okrog sebe. Videlo se je, da ne ve kje se nahaja in da ji je soba, v kateri se nahaja, popolnoma tuja. Žida ni opazila.

Dvignila se je na otomani ter si pomela oči. Nato se je ponovno ozrla okrog sebe. Tedaj je opazila Žida, ki je stopil par korakov proti njej.

— Kje se nahajam?, je vprašala ter radovedno gledala Žida.

Mozes Kohn se je poklonil. — Moja hiša, Miss Mary, je bila počaščena, da vas je smela sprejeti pod svojo streho.

Mary, hči Rosenfische, očitno ni bila zadovoljna s tem pojasnilom. — Kdo ste vi?, je vprašala Žida.

— Jaz?, je vprašal Žid. — Preveč se čutim počaščenega, da se vaša milost zanima za moje neznanstvo in prav nič slavno ime.

Mary se ni ozirala na Kohnove besede. — Povejte mi svoje ime?

Kohn se je zopet priklonil in odgovoril: Mozes Kohn mi je ime, Miss Mary!

— Vi me poznate?

— Kdo bi vas ne poznal Miss, hčer mogočnega Rosenfische!

Mary je vstala ter stopila proti Židu. — In čemu se nahajam tukaj? Kaj pomeni vse to?

Žid je skomignil z rameni.

— Saj sem vendar odpotovala s svojim letalom? Dobro se spominjam, odpotovala sem... Kako je tedaj mogoče?

Kohn se je lokavo nasmehnil.

Mary je pogledala Žida. — Povejte mi, kaj se je zgodilo z menoj?

Mary se je jela spominjati vseh podrobnosti. Odpotovala je s svojim letalom, kakor večkrat. Dvignila se je v zračne višave. Tedaj je planil k njej še mlad človek... Končno ji je potisnil v usta robec in od tedaj se ne spominja ničesar več. Ali je padla v roke zločincem? Kaj hočejo od nje?

Žid se je počasi pomikal proti vratom. Mary je planila k njemu. — Izpustite me!

Mozes se je nasmehnil. — Imam drugačno zapoved Miss, in tega ne smem storiti.

— In zakaj ne?, je vprašala Mary.

— Tega pa ne vem, je odgovoril lokavi Žid.

— In vi mislite, da ostanem tukaj?, je vprašala Mary.

— Ne bo šlo drugače, Miss Mary! Kajti strog nalog imam, da vas čuvam za ceno svojega življenja. In ker Mozes Kohn še nima namena umreti, vas bo strogo čuval, kar mu boste gotovo oprostili, draga Miss.

— Kdo vam je dal ta nalog?

— Tudi tega ne smem povedati.

Mary, ki ni bila vajena takega ravnanja, je izgubljala potrpljenje. — Izpustite me, sicer —.

Žid se je z gibčnostjo, ki mu jo človek ne bi pripisoval, skočil k vratom. — Sicer uidete, kajne? Pričakoval sem kaj takega, a ne bo se vam posrečilo. Lepo se umirite in verjemite mi, da mi je jako žal, a ne smem ravnati drugače.

Žid je hitro izginil skozi vrata in jih skrbno zaklenil za seboj.

Mary je planila za njim, a še predno je prišla do vrat, so bila ta že zaklenjena. Zaman je s pestmi bila po vratih, njen glas se je izgubljal v podzemlju

* * *

Vrnimo se sedaj k Rosenfischu, ki je sprejel dr. Bugovskija in Freda.

Doktor Bugovski in Fred sta se približala Rosenfischu, ki je šele sedaj dvignil glavo.

Rosenfisch je samo nemo priklimal v pozdrav. Z roko je pokazal na dva stola in s tem povabil oba gosta naj sedeta.

Ko sta Bugovskij in Fred sedela nasproti Rosenfischu, so vsi trije nekaj časa molčali. Šele čez nekaj časa je Rosenfisch spregovoril:

— Sporočila sta, da nocoj prideta. Kaj torej želita?

Bugovski in Fred sta se spogledala. Nato je dejal Bugovskij: — Prišla sva po odgovor, Mister Rosenfisch. Že pred tedni sva vam izročila svoj načrt, po katerem lahko napravite stroj, ki na petdeset kilometrov daleč uniči vsako živo bitje. Takrat ste obljubili, da boste načrt pregledali in —.

— Vama dal odgovor, ju je prekinil Rosenfisch. — Kaj zahtevata za svoj načrt?

— Dva milijona! je kratko odvrnil Bugovskij.

Rosenfisch je široko odprl oči. — Dva milijona? Kdaj jih zaslužim?

— To je najnižja cena, ki jo moreva staviti. Ako vzamete načrt in nama plačate zahtevano vsoto, je stvar urejena. V nasprotnem slučaju nama načrt vrnite.

Rosenfisch se je zamislil. Dolgo je molčal in zrl v tla. Le po njegovih osivelih ustnicah, ki jih je komaj vidno premikal, se je dalo soditi, da mož računa. Čez čas se je srepo zazrl v oba posetnika.

— Cena je previsoka!, je dejal odločno. — Znižajta ceno, potem bi se dalo morda kaj napraviti. Bugovskij je vstal. — Znižava naj ceno? Zato, da boste vi tem več zaslužili, kajne, Mister Rosenfisch?

Rosenfisch ga je smehljaje pogledal. — Prijatelj, govoriti že sedaj o zaslužku bi bilo prerano. Saj sploh ne vem, če se bo stvar dala spraviti v denar.

Doktor je pomežiknil na eno oko. — Ha, ha, ali mislite, da imate opravka z ljudmi, ki so zrasli nekje, kjer jim je naša zemlja popolnoma tuja? O ne, dragi Mister Rosenfisch, premeteni ste, a tudi midva nisva neumna. Dobro vem, koliko je vredna majhna iznajdba in ako se ne zanimate za njo vi, se bo zanimala prva država za najin načrt, ki ga ji ponudiva.

Rosenfisch se je počasi dvignil. — Poslušajte, doktor, je dejal, — milijon vam dam in kupčija je sklenjena.

Bugovskij je odkimal. — Niti centa ne popustim!

Rosenfisch je šel parkrat po sobi sem in tja. Njegovo telo je bilo videti še bolj sključeno. Ustavil se je pred doktorjem in ga nekaj časa opazoval. Nato je spregovoril: A kdo mi jamči, da se načrt posreči?

Doktor je bil očitno pripravljen na to vprašanje. — Poštenjak sem in pošteno hočem prodati svoj načrt, to se pravi, najin načrt, je popravil,

Je izvrstna,
boljša in cenejša

Pijte in kupujte samo Jara-kavo!

Jara-kava Moste
Telefon št. 22-50

ko je opazil Fredov pogled. — Sama bova s Fredom vodila dela v vašem laboratoriju in ko bo opravljen prvi poizkus, nama izplačate dogovorjeno ceno.

Rosenfisch se je ponovno zamislil. Njegovi možgani so delovali bliskovito. V duhu je računal in delal razne kombinacije. Končno se je odločil: — Sprejem, dasi je cena previsoka. Denar vama izplačam, ako se prvi poizkus obnese.

— A dotlej se bo delalo v najini navzočnosti, je dejal doktor.

Težko se je Rosenfisch odločil za pristanek na ta pogoj.

Sedel je k pisalni mizi ter napisal pogodbo. Ko sta jo doktor in Fred podpisala, sta po isti poti odšla, kot sta prišla.

Rosenfisch pa je sedel še dolgo sklonjen nad pogodbo v svoji sobi.

* * *

Pustili smo Jacka, ko je odšel iz sobe kjer so bili zbrani njegovi prijatelji.

Odšel je hitrih korakov po temni ulici proti mestu. Tam je zavil v ulico št. XX. in se ustavil pred hišo št. 8. Iz žepa je potegnil ključ ter odprl hišna vrata. Po stopnicah se je povzpел v prvo nadstropje, kjer je imel najeto svojo sobo.

Ko je zaprl za seboj sobna vrata in prižgal električno luč, je odvrigel raz sebe plašč in širokokrajni klobuk. Nato je stopil k omari ter vzел iz nje smoking. Čez par minut je bil Jack eleganten kavalir in nič ni spominjalo na mladega moža, ki se je pred dobro uro plazil ob hišah temne periferijske ulice. Ko si je nataknil na ramena kep in na glavo cilindar, je ugasil luč in odšel zopet na cesto.

Tam je kratko zažvižgal. Takoj nato je zabrenčal motor in trenutek kasneje je že obstal pred Jackom eden izmed taksijev, ki so stali pripravljeni ne daleč od hiše št. 8.

Jack je sedel v avto ter se odpeljal.

Že od daleč se je videl razsvetljen napis najbolj elegantnega zabavišča Metropolis. Vsa elita mesta se je zbirala v Metropolisu.

Avto, v katerem se je vozil Jack, je obstal pred Metropolisom. Sijajno livriran vratar je prihitel in odprl vrata avtomobila ter pomagal Jacku izstopiti.

Jack je stopil, potem ko je pustil svoj kep in cilindar v garderobi, v razkošno opremljeno dvorano, kjer je bilo že toliko gostov, da ni bilo videti nikjer prazne mize.

Dvoje stopnic je vodilo v dvorano. Jack je obstal na prvi, roki v hlačnih žepih, ter se oziral po dvorani. Sem in tja je odzdravil na pozdrav kakega znanca ali prijatelja.

Medtem je prihitel ravnatelj Metropolisu in se globoko poklonil Jacku.

— Mister, vaša miza je rezervirana!

Jack je prikimal. Še nekaj časa je postal na stopnici ter gledal pare, ki so se vrteli na elegantnem plesišču. Nato se je podal proti mizi, ki je bila zanj rezervirana. Velika ura, vdelana v marmor, je kazala

Blaznikova „Velika pratika“ za leto 1935. je izšla letos že devetdesetič. Za ta jubilej je prav lepo in primerno opremljena. Znano je, da hočejo imeti Slovenci samo to pratiko, ne samo pri nas doma, temveč tudi v inozemstvu, v Ameriki, Nemčiji, Italiji, Avstriji i. t. d. Ta edino prava in res domača pratika se naroča pri tiskarni J. Blasnika nasled. v Ljubljani.

točno polnočil. Zabava se je bila pravkar razvila. Jack je sedel k svoji mizi. Nocoj je imel tukaj sestanek, sestanek z bitjem, ki je zanj pomenilo vse — srečo in življenje.

To notranje Jackovo čustvo je bilo njegov drugi jaz. Od te strani ga ni nihče poznal. Za svoje znance je bil Jack: inženir Jack Newton, mlad znanstvenik — izumitelj, ki se mu je obetala še sijajna karijera, a za onih pet mož, s katerimi se je sestajal v oni temni periferijski ulici, je bil Jack Pravični. To dvojno, ozir. trojno življenje je bilo Jacku bistvo njegovega bitja. Dame so čisto skušale dognati, kateri je mladi in simpatični inženir poklonil svoje srce. A tega niso mogle dognati — ker ljubezen je bila Jacku tako sveta, da je ni hotel omadeževati s tem, da bi jo razkazoval drugim. Sicer so ga ljudje često videli v spremstvu mlade, lepe in elegantne dame v Metropolisu, a kdo je dotična dama, niso mogli dognati.

(Se nadaljuje.)

Obtožujemo . . .

Ženeva, mesto, v katero so uprte oči vsega sveta, je postala še bolj zanimiva oni dan, ko je Jugoslavija vložila pri tajniku društva narodov svojo spomenico. Razgibalo se je mesto, dasi se tam često sklepa o stvareh, ki zanimajo tudi tiste, ki se sicer ne brigajo dosti za politična vprašanja.

Posaarsko vprašanje je zatemnelo spricho važnosti jugoslovenske pritožbe. Vse je napeto pričakovalo onega dne, ko se prične razprava.

7. december! Dan nervoznosti... Novinarji korporativno zbrani; vsi pričakujejo, ugibajo, sklepajo... Diplomati tekajo drug k drugemu, razgovori in posvetovanja na vseh koncih.

Enajst dopoldne! Pred hotelom, kjer stanuje francoski zunanji minister g. Laval, je nenavadno živahno.

— Kaj bo? Ali kdo pride?, se vprašujejo vsi vprek.

Odgovor je tu. Prikaže se g. Kanya, madžarski zunanji minister. Nahod ima in ves je zavit. Kljub temu ga novinarji takoj spoznajo.

— K Lavalu gre intervenirat!, z nasmehom spremljajo novinarji njegovo pot.

G. Kanya izgleda pobit, kakor bi vsa krivda Madžarske slonela na njem.

Pol ure je g. Kanya pri g. Lavalu. Ko odhaja madžarski zunanji minister od g. Lavala je videti še bolj pobit. Kako tudi ne? G. Laval je odklonil vsako posredovanje pri Mali antanti.

G. Kanya odhaja spremljan od posmehljivih pogledov novinarjev.

Popoldne doseže nervoznost svoj višek! Ura je 15. popoldne... Za 15.15 je napovedan začetek razprave.

Največja dvorana v Ženevi, ki je bila prizidana za razorožitveno konferenco, je nabito polna. Vse napeto pričakuje...

Diplomati, utrjeni v težkih mednarodnih diplomatskih bojih, so razgibani, kakor le malokdaj.

Zavedajo se važnosti trenutka, zavedajo se, da je Društvo narodov postavljeno pred težko preizkušnjo. Kako jo bo prestalo?

Vsa pozornost velja g. Jevtiću, ki je pravkar vstopil na čelu naše delegacije.

Nato pridejo Madžari. Oči vseh navzočih iščejo g. Kanyo. A njega ni... ni ga, da bi zagovarjal svojo vlado. Ni prišel, da bi vsaj skušal nekoliko oprati madež, ki ga je jugoslovenska pritožba vrgla na Madžarsko. Poslal je g. Tyborja Eckharta.

Ura je 15.15 popoldne.

Predsednik razprave, portugalski delegat g. Vasconzellos, odvarja razpravo. Čita čl. 2. pakta DN, na podlagi katerega je vložena jugoslovenska pritožba. Nato otvori razpravo...

Prvi govornik stopi na govorniško tribuno. Naš zunanji minister g. Jevtić. Oči vseh so uprte vanj. On pa miren, dostojanstven in dosleden govori... Napetost raste... G. Jevtić niza dokaz za dokazom, vsaj je bolj uničujoč za Madžarsko.

G. Eckhart je nervozen, glavo ima podprto z rokami.

Dolg je govor g. Jevtića, a jedrnat. Ničesar ni v njem pomanjkljivega.

Končno g. Jevtić zaključi svoj govor: Ves jugoslovenski narod čaka in upa, da ne bo razočaran nad sklepom DN...

Govor g. Jevtića je napravil silen vtis. G. Eckhart čuti, da se mu tla izmikajo izpod nog. Zaveda se, da je igra za Madžarsko izgubljena.

Predsednik mu da besedo in g. Eckhart prične svoj zagovor. Opora, taji, vse zanika... To so navodila, ki jih je dobil od svoje vlade. A stari diplomati mu ne verjamejo, prevečkrat je lagal g. Eckhart, prečestokrat se je blamiral... Posmeh je na obrazih poslušalcev. Ko konča svoj govor lahko opazi, da ni dosegel ničesar in da mu nihče več ne verjame.

Nato govori g. Titulescu, rumunski zunanji minister in za njim turški zunanji minister g. Tefvik Rudži bej. Za njim povzame be-

sedo češkoslovaški zunanji minister g. Beneš.

Vrste se govori še nekaterih delegatov.

Seja se zaključi...

V hodnikih palače postane živahno. G. Jevtić je pri odhodu deležen toplih simpatij, medtem ko g. Eckharta spremljajo novinarji z ironičnimi vprašanji.

— — — — —
Še pozno v noč se zbirajo državniki na večerjeh in komentirajo dogodke popoldanske seje. Opaža se samozavestni nastop g. Tefvik Rudži beja, ki zastopa Balkansko zvezo. Vse državnike se vidi, le Madžari se poskrijejo po svojih apartmajih. Slabo vest imajo, ki jim ne dopuščajo, da bi se preveč javno kazali, ker so povsod, kjer se pokažejo, predmet ironičnega posmehovanja.

(Dalje sledi.)

Beleške.

Ženeva 7. dec. V palači DN se je v eni največjih dvoran pričela popoldne ob 15.15 razprava o jugoslovenski pritožbi proti Madžarski.

Beograd. Mednarodni terorist Perčec je zapustil Madžarsko ter se preselil v Južno Italijo.

Novi Sad. Iz Madžarske prihajajo dan za dnem transporti naših državljanov, ki so bili izgnani iz Madžarske.

Varšava. Poljska je proslavila 50 letnico znanstvenega delovanja svojega predsednika Ignacija Moscickega.

Pariz. V Parizu se je sestala konferenca za oživitev mednarodne trgovine.

Ženeva. Francoskega zunanjega ministra Lavala je posetil italijanski delegat Aloisi ter ga službeno povabil, da poseti Rim.

New York. Potres je popolnoma uničil naselbino Monterros.

Sofija. Bolgarska vlada je uvedla monopol na petrolej.

Beograd. Dopolnilne volitve v senat bodo v drugi polovici januarja.

Ljubljana. Na Oplenac je odpotovala skupina učiteljev iz Dravske banovine, da se pokloni na kraljevem grobu.

Beograd. Nj. Vis. knez-namestnik Pavle in Nj. Vis. kneginja Olga sta se iz Londona vrnila v Beograd.

Split. Pred Luko Rab se je potopila jugoslovenska 45 tonska jadrnica „Jela“. Posadko so rešili.

Vzgoja za smrt.

Japonci imajo najmočnejšo armado.

Vse japonsko časopisje ponavlja dan za dnem, da je en sam japonski vojak za dva vojaka ostalih narodov. Sedaj se trudijo, da bi svoje vojaštvo vzgojili tako, da bi en japonski vojak opravil delo treh vojakov pri drugih narodih. To se sliši na prvi pogled nekoliko neverjetno, toda če poznamo nekoliko bolj vzgojo japonskega vojaka, tedaj se nam pisanje japonskega časopisja ne bo zdelo več prazno fraziranje. Japonski vojak ni prav nič hrabrejši od vojaka kakega drugega naroda. Razlika je samo v tem, da se povsod drugje, kakor meščan tako tudi vojak vzgajata živeti in boriti se za domovino, a v najskrajnejšem slučaju tudi umreti za njo. Pri Japoncih pa se vojak v prvi vrsti uči umreti za domovino.

Aktivna vojaška vzgoja prične na Japonskem pri šestletnih otrocih. Otroci se uče v šoli marširanja, ekserciranja, petja vojaških pesmi in igre z lesenimi vojaki. V srednji šoli dobe mladeniči lahko orožje in uniforme. Posebni vojaški strokovnjaki jih uče discipline in rabe orožja. Vsako leto se morajo dijaki udeleževati vojaških manevrov. Pri manevrih ki so se vršili meseca maja t. l. je bilo navzočih 10.000 polodraslih dijakov. Toda bolj važna kot ta, je moralna vzgoja. Od šestega do sedemnajstega leta se Japonci dnevno uči zvestobe do družine, naroda in cesarja. Tako vsak japonski študent, na vprašanje „kaj je njegova najbolj goreča želja“, odkritosrčno odgovori: „Umreti za cesarja!“ Ko Japonci zapusti šolo, se prične prava vojaška vzgoja. Najprvo se mora vsak podvreči strogemu izpitu. Tisti, ki izpit prestopijo, pridejo pred posebno ko-

misijo, ki izmed vsakih osem kandidatov izbere enega za stalno vojaško službo, a ostali pridejo na listo rezervistov.

Svečana ceremonija je pričetek vstopa rekrutov v japonsko armado. Vsi častniki častitajo rekrutom, a obenem sporočijo pismeno njih staršem in jim častitajo, da imajo sina — vojaka. Nikdar pa ne smejo biti družinske razmere ovira sinu — vojaku. Neredko se zgodi, da mati napravi samomor, da ne pade v breme svojemu sinu-vojaku. Tudi možje, ki so vpoklicani k vojakom, se ločijo od svojih žena ter jih vrnejo njih staršem.

Rekrut se mora cel dan vežbati in učiti o vojaških dolžnostih. Plača je tako majhna, da komaj zasluži to ime. Prejemati denar od staršev, je japonskemu vojaku prepovedano. V največjem snegu ali v najhujši vročini morajo cele ure marširati, kadar pa je zemlja najbolj zmrznjena, morajo kopati strelne jarke.

Vse to ne služi samo utrjevanju telesa, nego tudi morale. Toda to ni vzgoja ljudi, ampak strojev. „Rajši umreti, nego udati se“ ni prazna fraza v japonski armadi, temveč službeni predpis. Ko je general Koga ležal težko ranjen in nezavesten na bojišču, so ga našli Kitajci ter ga odvedli s seboj. Ko se je vrnil zopet v domovino, je šel v vojaški tempelj ter tam napravil samomor, čeprav ni prišel po svoji krivdi v ujetništvo. Vojni minister general Oraki ga je proglasil junakom.

Armada je Japoncu cerkev in vera. Vojska in mornarica nista odgovorni niti parlamentu niti vladi. Podložni sta direktno cesarju. Proti moči vojske, je moč budizma majhna. Japoncu je meč vse, ne zamenja ga niti za najmodernejše orožje. Ker v meču vidi realnost. Čast nositi ga, pa nalaga Japoncu neomejeno udanost in zvestobo narodu in cesarju. Mečevo ostro rezilo pa tudi neprestano opominja japonskega vojaka, da rajši umre, nego se na katerikoli način osramoti.

Oazijsko mesto pod zemljo.

Mesto, sredi puščave, kjer se življenje razvija večinoma pod zemljo.

Oaza Kharga je bila dolgo, dolgo najzapadnejša oaza Egipta, obrambna točka proti roparskim tolpom Beduinov in puščavi. Kharga je tudi največja oaza. Že starim Rimljanom je bila znana pod imenom „oasis

ulice in ceste služijo takozvanemu „prometu“. Khargo obdaja močno zidovje in velikanska vrata dovoljujejo vhod. Moderno orožje bi sicer takoj razdejalo to obzidje, vendar pa je dobro služilo kot orožje



Mošeja v Chargi.

magna“. Oaza, to pomeni vodo in zeleno drevje, polje in plodnost. Vsega tega je v Khargi dovolj. Kharga je tekom časa marsikaj doživela in ne enkrat je bila izpostavljena napadom divjih tolp. Še v



Ločena žena mora nositi v nosu obroč, da se nikomur več ne dopade. Ali je brez obroča morda lepša?

Mahdi-vstaji so oblegale čete derviŝev. oazo, ne da bi jo zavzele. Stoletja trajajoči napadi so prebivalce prisilili, da so svoja primitivna stanovanja zaščitili pred sovražniki in ozke

proti nediscipliniranim tolpom Beduinov. Deloma v zaščito pred soncem, deloma da prevarijo sovražnika, ako bi se mu slučajno posrečilo vdreti v mesto, so zgradili večino cest pod zemljo. Še danes se življenje v Khargi razvija večinoma pod zemljo. Le počasi se človek navadi v ozkih, temnih podzemnih ulicah umikati natovorjenim oslom in kokošim, ki se človeku zaletavajo pod noge. Posebno važno vlogo je igrala Kharga v času trgovine s sužnji. V Sudanu vjeti sužnji so morali preko „Darb el arbein“, t. j. 40 dnevna pot. Štirideset dni so morali nesrečneži v brezkončni puščavi, pod žgočim soncem trpeti. Prikovani drug ob drugega so morali trpeti ter se pomikati preko brezkončnega peska. Kdor ni bil dovolj močan, je moral na tej poti poginiti. Na tej stari karavanski cesti ležijo še danes, 60 let potem, ko je bilo suženjstvo odpravljeno, nešteti ostanki kosti nepoznatih tragedij. Kdor izmed sužnjev je dosegel oazo Khargo je bil rešen,

vsaj pred smrtjo. Karavane s sužnji so se tu ustavile in sužnje so tu postavili na trg, v kolikor so bili zmožni za to. Tu so dobili za delj časa jesti kolikor so hoteli, mogli so počivati. Zakaj, je razumljivo! Za zlakotovane, shujšanega sužnja ne bi nihče dal niti pare, kupovali so le močne

Posredujem

denar na hranilne knjižice vseh denarnih zavodov. Točno in solidno posredovanje. Nobenega predplačila.

RUDOLF ZORE

Ljubljana, Gledališka ul. 12

Telefon šte. 38-10

in zdrave sužnje. Danes čitamo to sicer kot pustolovino, a nekoč je bila to — krvava resnica. Še danes dobimo v Khargi stare ljudi, ki se spominjajo teh časov, ali može, katerih starši so prišli po isti poti iz Sudana. Danes je Kharga sedež guvernerja „južne puščavske province.“ Guverner, ekselencija Mudir Vasfi Bej, ki stanuje v majhni, lepi vili, ve prav dobro kaj mu je storiti, da čimbolj osreči svojo gubernijo. Železnica, seveda majhna železnica, veže oazo Khargo vsaki teden enkrat z glavno progo v Assintu. Ta železnica skrbi za transport blaga in pošte. Vsekakor je železnica hitrejša od najhitrejših karavane. Seveda ima Mudir tudi avto, s katerim se guverner vozi po svojem ozemlju, ki je večje, nego marsikatera evropska država. Svoj prosti čas porabi ekselencija zato, da preiskuje svoje ozemlje. Kakor se čudno sliši, je še velik del ozemlja, katero vlada njegova ekselencija, nepreiskan, čeprav danes s pomočjo letalcev kaj lahko doženejo, kaj je v tem ozemlju pričakovati, namreč pesek! Tudi letalo imajo pripravljeno v Khargi, ki ga sicer še ne uporabljajo redno, toda določeno je, da

nekega dne stopi na mesto male železnice. Kharga se tako hitro razvija pod vodstvom svojega guvernerja, da so sedaj dogradili blizu guvernerjeve vile kopališče in ni več daleč čas, ko se izpolni najbolj vroča guvernerjeva želja, da namreč tujci, ki obiskujejo Egipt, posetijo tudi Khargo in njegovo kopališče. Guverner namreč ve, da so v glavnem tujci tisti, ki pustijo lepe denarje v deželi in zato z vso vnemo dela na tem, da tudi Kharga dobi svojo sezijo in v zvezi z njo stalni kader gostov.

Moderna dama mora kaditi cigare!

Dežela neomejenih možnosti — Amerika, uvaja zopet novo modo za dame: cigaro! Seveda ne velike, močne cigare, ki s svojim dimom vznemirja živce moderne dame, temveč majhne, ki imajo obliko cigarete t. zv. „cigarile“. Izdelujejo jih v Havani in Mehiki. Neki veliki ameriški ženski časopis toplo priporoča te novovrstne cigare, ki se menda bolj prilegajo današnji dami, nego parfemirane cigarete. Našla se je tudi že znana filmska zvezda Norma Shearer, ki nove „cigarile“ javno propagira. Tako v Ameriki! Ali bodo tudi naše dame sprejele to novost tako simpatično, kakor Američanke, je seveda kaj dvomljivo.

Pustolovščina dunajskega primarija.

Te dni je prihitela na eno izmed dunajskih policijskih stražnic neka ženska ter naznanila, da se v neki hiši v bližini stražnice tepeta dva moža. Ko je vstopil policijski uradnik v lokal dotične hiše, je našel na tleh ležečega elegantno oblečenega gospoda, ki je krvavel iz večjih ran. Tudi drugi mož, ki se je nahajal v lokalu, je krvavel nad desnim očesom. Dognalo se je, da je na tleh ležeči mož, neki znani dunajski zdravnik za ženske bolezni, medtem ko je bil njegov nasprotnik vodja podružnice neke tvrdke.

Oba so prepeljali na rešilno postajo in tam so dognali sledeče: Primarij je lastnik hiše, v kateri se je izvršil gori omenjeni dogodek. Popoldne je prišel k primariju vodja podružnice, da bi mu predal lokal, ker se je nameraval izseliti. Obenem je zahteval nazaj svojo kavcijo, ki jo je imel pri zdravniku. Zdravnik se je podal v lokal in ker je videl, da so nekatere stvari v lokalu poškodovane, ni hotel najemniku vrniti kavcije. To je tega tako razburilo, da je napadel zdravnika, ga vrgel na tla ter s čevlji tolkel po njem. Težko ranjenega zdravnika je rešil šele policijski uradnik.

Za naše gospodinje.

Danes prinašamo dvoje receptov, ki bosta gotovo ugajala našim čitateljicam.

Meso v omaki.

Ko je juha kuhana, vzemi iz nje kuhano goveje meso ter ga zreži na tenke rezine. Meso nasoli ter potresi z moko. Nato deni v ponev

Mleko

in mlečne izdelke

vedno sveže, dobite v mlekarni

Moste, Tovarniška 11

Vedno svež kruh in slaščice

Kuhano mleko, kava, čaj, čokolada.

masti in precej drobno sesekljane čebule. Ko je čebula lepo rumena, položi v mast meso, in z pomokano stranjo navzdol. Potem prideni malo paradižnikove konzerve in malo paprike. Ko je malo popečeno, zalij z juho. Nato vzemi par žlic mleka, vlij v mleko malo kisa in primešaj

temu žlico moke. Dobro premešaj in vlij vse skupaj v omako. Pusti, da malo prevre, nakar je omaka gotova. V omako deneš lahko par kuhanih krompirjev.

Ledena čokolada.

Vzemi: $\frac{1}{2}$ kg ceresa (rastlinska mast) in vanj dobro vmešaj: 6 do 8 dkg kakava, 28 dkg zmletega sladkorja, $\frac{1}{8}$ kg zmletih orehov, 1 zavitek vanilijenega sladkorja, 3 kavne žlice ruma ter 1 kavno žlico moke. To zmes mešaj pri zmerenem ognju, da zavre. Nato vzemi majhne modelčke in jih napolni z zmesjo. Modelčke moraš namazati s ceresom. Polne modelčke postavljaš na led in pusti, da se zmes strdi. Nato previdno iztresi strjeno zmes iz modelčkov ter shrani čokolado na hladnem prostoru. Serviraš jo lahko k čaju itd.

Naše zdravje.

Nervoznost.

Nervoznost je mešanica oslabljenja živcev in prevelike razdražljivosti. Ta bolezen je razširjena skoro pri vseh narodih sveta. Zlasti ženske trpijo na tej bolezni, delno vsled prirojene slabosti, delno pa vsled premajhnega samozatajevanja. Proti nervoznosti je najboljšo zdravilo delo z dovoljnim počitkom, zmerno življenje in šport. Pri tem se ne sme pozabiti na utrjevanje volje in samozatajevanja. Če izvira nervoznost od kake bolezni n. pr. želodca, ali pri ženskah vsled bolezni na maternici, mora dotični pričeti zdravljenje dotične bolezni in nato šele zdravljenje nervoznosti. Zato naj se vsak, ki čuti, da je nervozen, da preiskati najprej zdravniku, da mu ta pove, če morda ne bojuje na kaki drugi bolezni, od katere izvira nervoznost.

Šport.

Na praznik 8. t. m. se je vršila na Stadionu v Ljubljani prvenstvena nogometna tekma med Ilirijo in S. K. Mariborom. Zaslužen

je zmagala Ilirija z rezultatom 2:0. S to zmago se je Ilirija z sedmimi točkami povzpela na drugo mesto v podsavznem prvenstvu. Maribor je igral sila ostro in ni zapustil dobrega vtisa.

Isti dan je Primorje gostovalo v Zagrebu proti Hašku. Zmagal je Hašk z rezultatom 1:5. Niti Primorje niti Hašk nista nastopila kompletna, vendar je zmaga Haška zaslužena. Primorje bi moglo kljub nekompletni postavi podati boljšo igro.

Š. K. Čakovec, je odšel v Zagreb, kjer je igral z Gradjskim. Njegovi simpatizerji so morali prenesti, da se je Čakovečki vrnil domov poražen 7:1.

V nedeljo 9. t. m. se je ustavila v Ljubljani na poti v Pariz naša državna reprezentanca, ki je igrala tekmo proti reprezentanci ljubljanskega podsaveza. Podsavzno reprezentanco so sestavljali igrači Ilirije in Primorja. Državna reprezentanca je zmagala z rezultatom 5:0. Igrači podsavzne reprezentance se niso prav razumeli med seboj in zato par resnih akcij ni prineslo uspeha. Vsekakor pa je tudi državna reprezentanca razočarala, posebno v prvem polčasu je podala jako slabo igro.

Raketin humor.

Umetnost koristi.

Kmečki otrok: Ali boste zopet slikali na našem polju?

Slikarica: — Da! Te to veseli?

Otrok: — Ne, a oče pravi, da mu potem ni treba postavljati strašila v žito.

Dolžina.

— Ta predor je strašno dolg!

— Da, a pri tem sedimo mi še v zadnjem vozu.

Dvoje naziranj.

— Ne razumem, kako more človek poročiti žensko, ki jo pozna komaj dva tedna?

— Jaz pa spet ne razumem, kako jo more poročiti, ako jo pozna delj.

Pomaga mu.

Mati: — Pepček, kaj pa delaš?

Pepček: — Nič!

Mati: — In ti Janezek?

Janezek: — Pomagam Pepčku!

Križanka št. 2.

Edor.

1	2	3		4	5	6	7
8	9		10	11	12	13	
14		15	16	17	18	19	
20	21					22	
23	24	25			26	27	
28	29	30		31	32	33	
34	35	36		37			

Vodoravno: 1. Verdijeva opera, 4. Žival, 8. Reka v Jugoslaviji, 11. Nikoli (nem.) 14. Kaz. zaimek, 15. Predplačilo, 18. Starejši kratica, 21. Zvezda (lat.) 25. Oseb. zaimek, 25. Pogojniki, 26. Ti (nem.) 28. Pogojniki, 31. Naravni pojav, 34. Ukaz, 37. Vstavi NISD.

Navpično: 1. Praktični stroj, 2. Žensko ime, 3. Pritrdilnik, 5. Oseb. zaimek, 6. Do (nem.) 7. Avtomobilska znamka, 15. Oče, 10. Slov. protestant, pisatelj, 17. Pogojniki, 24. Ali (hrv.) 30. Oseb. zaimek (nem.) 31. Osebni zaimek, 26. Spolnik (nem.)

Rešitve križanke št. 2 sprejemamo do 20. decembra.

Mali oglasi.

(Vsaka beseda 50 para.)

Blazine za otomane

in čajne pupe izdelujemo po najnižji ceni. Naslov v upravi „Rakete“.

Mlada, samostojna gospodična

želi znanja s starejšim, dobro situiranim gospodom. Cenj. ponudbe na upravo „Rakete“ pod značko: „Ni dobro samemu biti.“

Otroško trokolo

ugodno prodam. Lepa prilika za božično darilo. Naslov v upravi „Rakete“.

Akviziterje

za naš list sprejemamo v vseh krajih. Ponudbe na upravo „Rakete“.

Ženitne ponudbe, službe, prodaja in v vseh svojih potrebah

se obrnite zaupno na mali oglasnik „Rakete“.